

Osnovno o grafih

Definicija. (Enostaven neusmerjen) **graf** je urejen par $G = (V, E)$, kjer je V neprazna končna množica vozlišč, E pa množica povezav, ki so množice po dveh različnih vozlišč iz V . Pri tem zahtevamo, da sta si množici V in E tuji.

Neformalno smo omenili druge vrste grafov, kot so multigrافي, psevdografi, usmerjeni grafi, neskončni grafi, hipergrafi.

Definirali smo *stopnjo* $d_G(v)$ vozlišča v iz $V(G)$ ter *največjo stopnjo* $\Delta(G)$ in *najmanjšo stopnjo* $\delta(G)$ vozlišč grafa G . Graf je *regularen*, če imajo vsa vozlišča enako stopnjo, *d-regularen*, če imajo vsa vozlišča stopnjo enako d , in *kubičen*, če je 3-regularen.

Prvi izrek teorije grafov pove, da je vsota stopenj vseh vozlišč enaka dvakratniku števila povezav grafa. Posledici: število vozlišč lihe stopnje je vselej sodo, vsak kubičen graf ima sodo mnogo vozlišč.

Definirali smo *dvodelne grafe* ter naslednje standardne družine grafov: K_n (polni grafi), P_n (poti), C_n (cikli), $K_{m,n}$ (polni dvodelni grafi), Q_d (hiperkočke) in W_n (kolesa).

Definirali smo relacije *podgraf*, *vpeti podgraf* in *inducirani podgraf* ter vpeljali oznako $G[U]$ za inducirani podgraf grafa G z množico vozlišč U , oziroma $G[F]$ za vpeti podgraf grafa G z množico povezav F .

Definirali smo *sprehod od u do v dolžine k* , *enostaven sprehod od u do v dožine k* in *pot od u do v dožine k* .

Definirali smo *stik* dveh sprehodov, *obrat* sprehoda in *odsek* sprehoda med dvema vozliščema na njem. Dolžino sprehoda S označujemo z $|S|$.

Lema. Če v grafu G obstaja sprehod S od u do v , obstaja tudi pot P od u do v , za katero je $|P| \leq |S|$.

Definicija. Graf G je *povezan*, če v njem za vsaki dve vozlišči u in v obstaja pot od u do v .

Definirali smo *povezane komponente* grafa G in njihovo število označili z $\Omega(G)$.

Pokazali smo, da je v povezanem grafu dolžina najkrajše poti od u do v razdalja (metrika) na množici vozlišč grafa $V(G)$. Definirali smo *premer* $\text{diam}(G)$ povezanega grafa G kot največjo razdaljo med katerimakoli vozliščema v G .

Definicija. Sprehod v grafu G je *obhod*, če je njegovo končno vozlišče enako začetnemu. Obhod dolžine $k \geq 3$ je *cikel*, če vsebuje k različnih vozlišč.

Izrek (karakterizacija dvodelnih grafov s cikli). *Graf G je dvodelen natanko tedaj, ko ne vsebuje ciklov lihe dolžine.*

Definicija. Grafa G_1 in G_2 sta *izomorfna*, če obstaja bijekcija $f: V(G_1) \rightarrow V(G_2)$, ki ohranja sosednost vozlišč.

Izomorfna grafa imata enako:

- število vozlišč,
  - število povezav,
  - zaporedje stopenj vozlišč,
  - število ciklov dolžine k za vse k ,
- itd.

Operacije z grafi

1. Brisanje vozlišč in povezav

Če je U podmnožica $V(G)$ in F podmnožica $E(G)$, definiramo:

$$G - U := G[V(G) \text{ brez } U],$$

$$G - F := G[E(G) \text{ brez } F].$$

Če je v vozlišče in e povezava grafa G , pišemo

$$G - v := G - \{v\},$$

$$G - e := G - \{e\}.$$

2. Komplementarni graf

Grafu G priredimo njegov komplementarni graf G^c takole:

$$V(G^c) = V(G),$$

$$E(G^c) = \{uv; u, v \text{ iz } V(G), uv \text{ ni povezava grafa } G\}$$

3. Povezavni graf: Grafu G priredimo povezavni graf $L(G)$ takole:

$$V(L(G)) = E(G),$$

$$E(L(G)) = \{ef; e, f \text{ iz } E(G), e \text{ presek } f \neq \emptyset\}$$

4. Kartezični produkt G_1 kvadrat G_2 grafov G_1 in G_2 definiramo takole:

$$V(G_1 \text{ kvadrat } G_2) = V(G_1) \text{ kvadrat } V(G_2),$$

$$(u_1, u_2) \sim (v_1, v_2) \iff (u_1 = v_1 \text{ in } u_2 \sim v_2) \text{ ali } (u_1 \sim v_1 \text{ in } u_2 = v_2).$$

5. Krčenje povezav

Če je G multigraf in e iz $E(G)$, z G/e označimo multigraf, dobljen iz G tako, da identificiramo krajišči povezave e in odstranimo vse nastale zanke.

6. Dodajanje povezav

Naj bo G graf in x, y iz $V(G)$. Z $G + xy$ označimo graf, za katerega je

$$V(G + xy) = V(G),$$

$$E(G + xy) = E(G) \text{ unija } \{xy\}.$$